

100 jaar Mondriaan en De Stijl

Een terugblik

100
1917-2017

mondriaan to
dutch design

Inhoud

Voorwoord	3
Tentoonstellingen	9
Collecties, publicaties en onderzoek	23
Educatie	31
Maatschappelijke projecten	41
Dans, toneel en muziek in het museum	53
Citydressing	63
Campagnespecials	77
In de media	87
Toerisme	95
Partnerships en events	101
Publieksreactie	105

Voorwoord

In 1917 nam een aantal kunstenaars het initiatief zich te groeperen rondom het tijdschrift *De Stijl* en de wereld te veranderen. Het werk van kunstenaars als Theo van Doesburg, Bart van der Leek, Gerrit Rietveld en Piet Mondriaan hangt daarom in de eregalerijen van 's werelds bekendste musea. In 2017 vierden we in Nederland 100 jaar Mondriaan en *De Stijl*: dé belangrijkste vaderlandse bijdrage aan de ontwikkeling van de internationale moderne kunst. En na dit jubileumjaar weet de wereld ook: de bakermat ligt in Nederland.

Gemeentemuseum
Den Haag viert

100 jaar Mondriaan & De Stijl

mondriaan to
dutch design

GEMEEN
MUSEUM
DEN HAA

De Haagse invulling van het themajaar *Mondriaan tot Dutch Design*, in Den Haag ook wel Mondriaanjaar, is een enorm succes. Maar liefst 295.000 mensen kwamen naar het museum om onze prachtige tentoonstellingen en activiteiten te bezoeken. Daarvan kwam 21% uit het buitenland. Een significante stijging in het buitenlands bezoek voor het Gemeentemuseum. En onder hen maar liefst 6568 leerlingen uit het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Ruim 1 miljoen leerlingen volgden een les Nieuwsbegrip over De Stijl en honderdduizenden leerlingen gingen zelf in de klas aan de slag, geïnspireerd door De Stijl.

Allemaal ontdekten zij Mondriaan, de bekendste vertegenwoordiger van de kunstbeweging. Met dit themajaar wilden we Mondriaan nu eindelijk écht bekend maken bij het grote publiek. Wat zou het mooi zijn als iedereen Mondriaan in het hart zou sluiten en hij voortaan in een adem genoemd zou worden met Rembrandt en Van Gogh. Dan moest Mondriaan wel eerst af van het imago van een saaie, rigide en strenge man. De Mondriaanbiografie van conservator Hans Janssen vormde daarom het startschot van het themajaar en schetste een heel ander beeld van Mondriaan. De inkijkjes in het leven van een echte wereldburger zijn vervolgens ook prachtig vertaald naar de interactieve website *Mondriaan.nl*. Ook wilden we laten zien: Mondriaan is meer dan zijn abstracte composities. Daarom lieten we het publiek kennis maken met de rijkdom van zijn oeuvre. Alleen het inzicht in het vroegere werk zou het begrip voor het wereldberoemde, maar vaak ook moeilijk bevonden rood, geel, blauw doen groeien. De tentoonstelling *De Ontdekking van Mondriaan* nam de bezoeker mee op een duizelingwekkende reis door zijn indrukwekkende oeuvre. De Mondriaans waren in de afgelopen zeven jaar gerestaueerd, zodat elk schilderij en elke tekening in dit feestjaar in optimale conditie kon worden gepresenteerd. Nooit eerder werd zo'n compleet beeld van de ontwikkeling van de kunstenaar getoond. Mondriaans unieke reis naar de abstractie werd via een magische animatie bovendien ook nog eens miljoenen keer online beleefd.

Maar er was nog zoveel meer. Van Mondriaan Doeboeken tot een intensieve samenwerking met ROC Mondriaan. Van een nieuw Mondriaan-collectieboek tot de presentatie van Mondriaans brieven. Van Mondrizwaan in de Donald Duck tot het stadhuis in rood, geel, blauw. Van een website over Mondriaans liefde voor het Nederlands landschap, in samenwerking met Staatsbosbeheer, tot dans in de Mondriaan & De Stijl vleugel. Het Gemeentemuseum heeft, samen met vele partners, echt alles op alles gezet voor die ontdekking van Mondriaan. Door de inwoners van Den Haag, heel erg veel Nederlanders en een heel behoorlijk stuk van de wereld.

En onze boodschap kwam aan. "It will force anyone who thinks they know Mondrian, as a rational, rigorous painter of crisscrossing black grids embellished with blocks of primary colours, to think again," aldus de BBC. En ook op 'kleine' schaal maakte Mondriaan grote indruk. "Wow, wat groot!", "Er zit tape op!", "Ik weet alles van Mondriaan!" "Dit is zijn laatste schilderij. Toen ging hij dood," aldus

een enthousiaste leerling die eindelijk *Victory Boogie Woogie* in het echt zag.

In dit boekje blikken we terug. Op de successen, op de vele projecten, maar ook op de bijzondere samenwerkingen. Samenwerking is de sleutel geweest voor het succes van het Mondriaanjaar. In het laatste hoofdstuk van dit boekje neem ik dan ook de tijd om zoveel mogelijk mensen en partners te bedanken. Hier, op deze plek, wil ik daarop vooruitlopend, vast de vele bruikleengevers, begunstigers en zakelijke partners bedanken en onze belangrijkste partner, de gemeente Den Haag. Met de gemeente zijn wij een wel heel bijzondere integrale samenwerking aangegaan, waardoor het verjaardagsfeest van Mondriaan ook écht een stadsfeest is geworden. Tot slot. Dit feestjaar hebben wij niet alleen gevierd. Het Haagse Mondriaanjaar was onderdeel van het landelijke themajaar *Mondriaan tot Dutch Design. 100 jaar De Stijl*. Ook collega's zoals Museum Dr8888, Villa Mondriaan, Het Kröller-Müller Museum, Mondriaanhuis, Centraal Museum Utrecht, Museum De Lakenhal en de Dutch Design Week hebben met prachtige tentoonstellingen en programma's het publiek laten kennismaken met een van de vensters van de Nederlandse canon De Stijl.

Hopelijk krijgt u al bladerend door dit boekje net zo'n goed gevoel als ik. Het geeft niet alleen een feestgevoel, maar stermt ook vooral hoopvol. Kunst verbindt, zet aan het denken, enthousiasmeert, leidt tot samenwerking en brengt de stad veel goeds. Geef haar vleugels, ook in de toekomst!

Benno Tempel,
directeur Gemeentemuseum Den Haag

Studenten van het ROC Mondriaan in *De Ontdekking van Mondriaan*
Foto: Maurice Haak

Tentoonstellingen

Het Gemeentemuseum organiseerde in 2017 maar liefst vier tentoonstellingen waarin Mondriaan en De Stijl centraal stonden. *De Ontdekking van Mondriaan* was het absolute hoogtepunt van het feestjaar *Mondriaan tot Dutch Design. 100 jaar De Stijl*. Deze tentoonstelling trok niet alleen vele bezoekers uit Den Haag en de rest van het land, maar was ook een wereldwijd succes.

Piet Mondriaan en Bart van der Leek

Bart van der Leek, *De storm*, 1916, olieverf op doek, 118 x 159 cm. Kröller-Müller Museum, Otterlo

**De uitvinding van
een nieuwe kunst**

Koning Willem-Alexander in de tentoonstelling
Piet Mondriaan en Bart van der Leek. Foto: Paul Ridderhof

De Ontdekking van Mondriaan

Piet Mondriaan, *Evolutie*, 1911, Olieverf op doek, 183 x 257,5 cm.

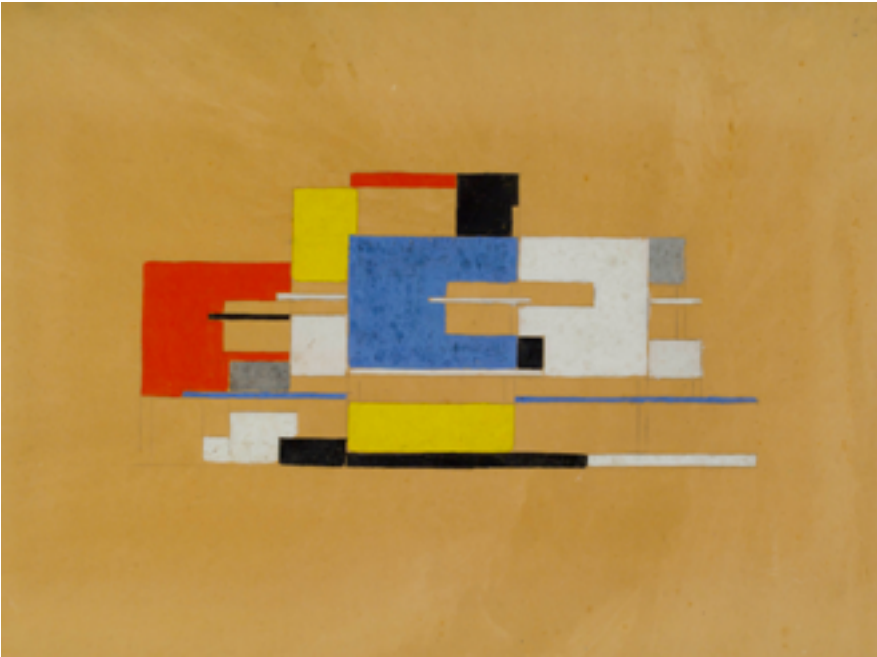
Amsterdam | Parijs
Londen | New York

Bezoekers in de tentoonstelling *De Ontdekking van Mondriaan*.
Foto: Maurice Haak

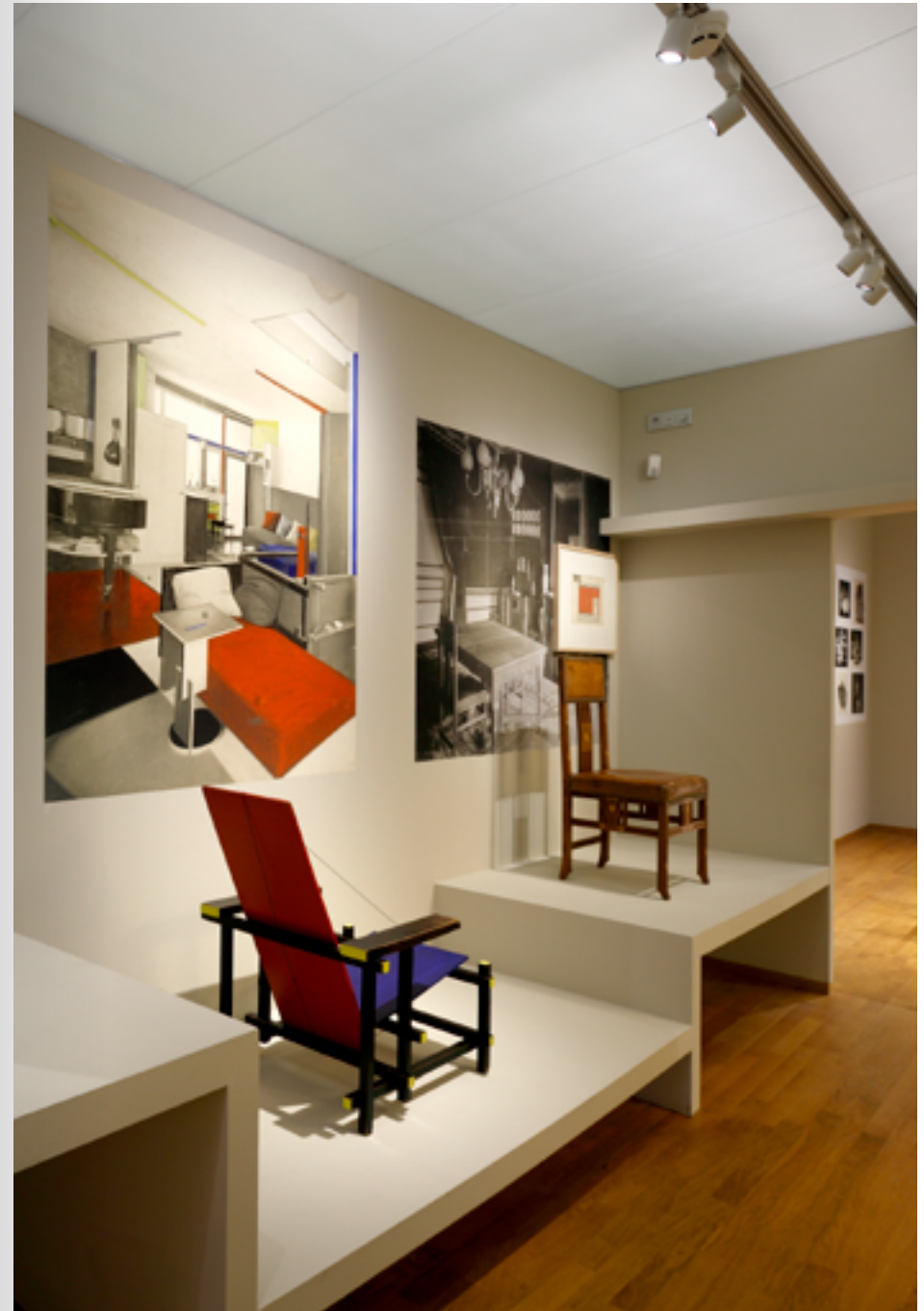
Architectuur en interieur

Theo van Doesburg, Ontwerp van de westgevel van Maison Particulière, 1923.
Collectie Het Nieuwe Instituut.

**Verlangen
naar Stijl**

Opstelling in de tentoonstelling *Architectuur en interieur*.
Foto: Jan Zweerts

Fashion in Style

Installatie in de tentoonstelling *Fashion in Style*. Foto: Jan Zweerts

Installatie in de tentoonstelling *Fashion in Style*.
Foto: Jan Zweerts

**Geïnspireerd
door Mondriaan**

The left half of the page features a vibrant red background adorned with various white geometric shapes, including rectangles, parallelograms, and thin lines, scattered across the space. The right half of the page is a solid red background.

Collecties, publicaties en onderzoek

Het Gemeentemuseum is met 's werelds grootste Mondriaancollectie hét internationale expertisecentrum voor Mondriaan en De Stijl. In 2017 culmineerde het onderzoek naar de collectie in een aantal prachtige projecten en publicaties.

Mondriaan restauratie-project

In 2017 is na zeven jaar de restauratie van de hele Mondriaancollectie afgerond. Precies op tijd voor de tentoonstelling *De Ontdekking van Mondriaan*, waarin al deze werken nu in piekfijne staat konden worden getoond.

Restaurator Ruth Hoppe bij het werk Zee na zonsopgang, Foto: Juriaan Brobbel

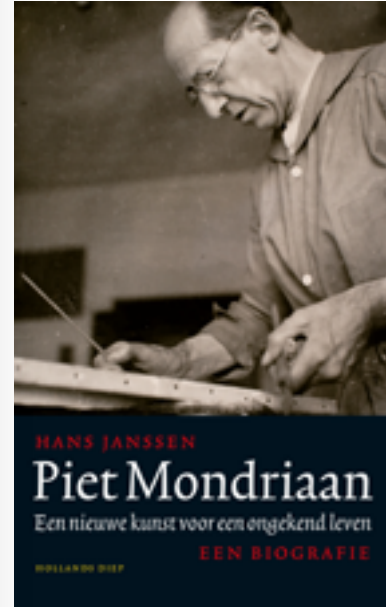

Onderzoek

Het Gemeentemuseum doet, onder leiding van Mondriaankenner Hans Janssen, doorlopend onderzoek naar het oeuvre en leven van Piet Mondriaan en kunstbeweging De Stijl. In 2017 is daarvoor samengewerkt met het RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis – in het bezit van Mondriaans brieven – en Het Nieuwe Instituut. Dit heeft onder andere geleid tot een bijzondere presentatie van Mondriaans brieven en prachtige De Stijl objecten uit het Rijksarchief voor Nederlandse Architectuur en Stedenbouw.

Permanente presentatie *Mondriaan & De Stijl*

Het hele jaar door het beste werk van Mondriaan en De Stijl.

Publicaties

Piet Mondriaan. Een nieuwe kunst voor een ongekend leven
Hans Janssen, Uitgeverij Hollands Diep

Piet Mondriaan. De man die alles veranderde

Benno Tempel, Hans Janssen, Lieke Wijnia, Uitgeverij Waanders & De Kunst

Piet Mondriaan & Bart van der Leck

De uitvinding van een nieuwe kunst, Laren 1916-1918
Hans Janssen e.a., Uitgeverij W Books

A decorative graphic on the left side of the slide, featuring various white geometric shapes (rectangles, parallelograms, and trapezoids) of different sizes and orientations scattered across a solid blue background.

Educatie

Het Gemeentemuseum heeft een lange traditie op het gebied van kunsteducatie. In 2017 heeft het museum er alles aan gedaan om zoveel mogelijk kinderen, jongeren en (jong)volwassenen in de klas en in het museum kennis te laten maken met Mondriaan & De Stijl. En met succes!

1 miljoen leerlingen uit heel Nederland hebben in de klas een Nieuwsbegriples over Mondriaan en De Stijl gevolgd.

Tienduizenden leerlingen in Nederland gingen aan de slag met hun eigen Mondriaan en De Stijl-project.

Leerlingen uit het basisonderwijs arriveren met de Mondriaan Museumlesbus.
Foto: Alice de Groot

Gratis Mondriaan busvervoer

1500 basisschoolleerlingen uit een aantal randgemeenten van Den Haag werden in het kader van een meerjarig samenwerkingsproject tussen Rabobank Regio Den Haag en het Gemeentemuseum met een speciaal beplakte Mondriaan Museumlesbus naar het museum gebracht voor een volledig gratis museumles en lesmateriaal. Na afloop werden de leerlingen met een tas vol creatieve spullen weer teruggebracht naar school.

Basisonderwijs

4403 leerlingen, waarvan

43% (groep 1-2) Jong geleerd. Mondriaan en De Stijl voor kleuters

25% (groep 3-5) Mondriaan en De Stijl. Op pad met Keepvogel en Kijkvogel

24% (groep 7-8) Voor junior kunstkenners. Kijk op Mondriaan en De Stijl

8% (groep 6-8) Canon van Nederland

Kinderen laten zich inspireren door het werk van Mondriaan. Foto: Iris Beljaars

Voortgezet onderwijs

1663 leerlingen, waarvan

52% Mondriaan en De Stijl rondleidingen

20% iPad-tours Kijken naar Mondriaan en Reizen door de tijd van Mondriaan

9% Kijkwijzer Kijken naar Mondriaan (havo/vwo vanaf klas 2)

9% Kennismaking met Piet Mondriaan (i.s.m. Johan de Witt College Den Haag)

6% Workshop Met Mondriaan als meester

4% Workshop Reizen door de tijd van Mondriaan

Doeboek Mondriaan

23.000 Haagse basisschoolleerlingen ontvingen gratis een Mondriaan Doeboek. Het eerste exemplaar werd overhandigd door topkok en Mondriaanliefhebber Pierre Wind aan groep 6, 7 en 8 van de Eerste Nederlandse Montessorischool.

Kinderkunstboeken

En Toen De Stijl. Op bezoek in het atelier

Joost Swarte, Leopold

Keepvogel en Kijkvogel in het Spoor van Mondriaan

Wouter van Reek, Leopold

Mister Orange

Truus Matti, Leopold

3000

kinderen maakten het Mondriaan Doeblad

7400

Mondriaan-rondleidingen in Nederlands, Duits, Engels en Frans

2000

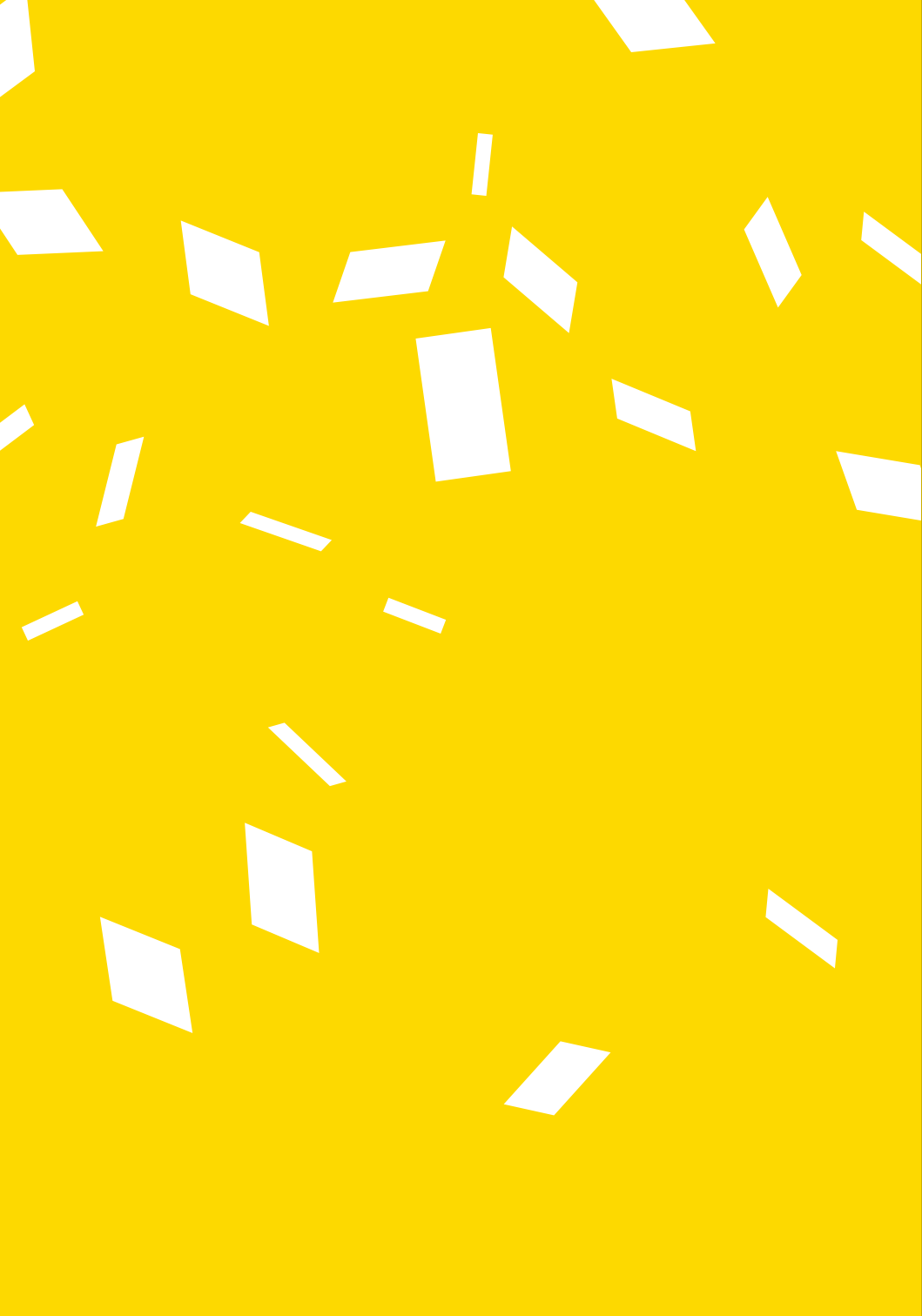
kinderen lieten zich in het Open Kinderatelier inspireren door Mondriaan

10.000

bezoekers luisterden naar de Mondriaan-audiotour

Kinderen laten zich inspireren door het werk van Mondriaan. Foto's: Iris Beljaars

The left half of the slide features a vibrant yellow background adorned with numerous white, irregular geometric shapes. These shapes, which include rectangles, parallelograms, and trapezoids of various sizes and orientations, are scattered across the space, creating a dynamic and abstract pattern reminiscent of Piet Mondrian's De Stijl movement.

Maatschappelijke projecten

Het Gemeentemuseum streeft ernaar een van de meest toegankelijke kunstmusea van Nederland te zijn en wil graag dat zoveel mogelijk Nederlanders Mondriaan in het hart sluiten. In 2017 heeft het museum diverse projecten geïnitieerd om nieuwe groepen bezoekers kennis te laten maken met Mondriaan en De Stijl.

300 ROC Mondriaan-studenten op de Mondriaan-catwalk
125 mensen genoten in het museum van een Mondriaandiner
60 studenten bereidden een Mondriaandiner
750 mbo-leerlingen volgden het vak Mondriaan & Burgerschap
68 studenten Taal+School volgden het vak Mondriaan & Burgerschap
2888 inwoners van Den Haag bezochten een Stadsdeelavond

Gratis concert o.l.v. Michael Varekamp in het museum. Foto: Bara Lockefer

2 gratis zondagen

Op 12 februari en 11 juni was het museum gratis toegankelijk. Op 12 februari was er muziek van violist Joseph Puglia en trompettist/vocalist Michael Varekamp, singer/songwriter Toine Scholten, in de Tuinzaal om de dag extra feestelijk te maken en er waren gratis lezingen, rondleidingen en kinderactiviteiten. Op die dagen ontdekten maar liefst 5600 bezoekers Mondriaan in het Gemeentemuseum.

Mode en Mondriaan

Modestudenten van het ROC Mondriaan ontwierpen collecties geïnspireerd door Mondriaan en presenteerden hun ontwerpen op een grote catwalk in het museum.

Ontwerpen van modestudenten ROC Mondriaan in de tentoonstelling *Fashion in Style*. Foto: Jan Zweerts

Mondriaandiner in de Tuinzaal. Foto: Jurriaan Brobbel

Mondriaan cuisine

Studenten Food Innovation & Concepts van het ROC Mondriaan hebben onder leiding van topkok Pierre Wind een Mondriaandiner ontwikkeld. Ze hebben vervolgens alle gerechten bereid en geserveerd in het museum.

Samenwerking Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten
 Studenten van de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten onderzochten in het feestjaar de relatie tussen de Theo van Doesburg en Piet Mondriaan en presenteerden hun resultaten verspreid door het museum in de tentoonstelling *Evenwicht door strijd*.

Mondriaan als inspiratie voor burgerschap
 Het Gemeentemuseum en de docenten van het vak Burgerschap van het ROC Mondriaan ontwikkelden samen een kijkwijzer, waarmee studenten werk en leven van Piet Mondriaan onderzochten.

Studenten ROC Mondriaan in de tentoonstelling
 De Ontdekking van Mondriaan. Foto: Maurice Haak

Screenshot interactieve kaart i.s.m. Staatsbosbeheer

Samenwerking Staatsbosbeheer
 Mondriaan was een liefhebber van het Hollandse landschap. Gemeentemuseum en Staatsbosbeheer brachten de gebieden die Mondriaan regelmatig bezocht in kaart, evenals de kunstwerken die hij naar aanleiding van deze bezoeken maakte. Een kruisbestuiving tussen kunst en natuur.

Stadsdeelavonden

Op deze avonden worden inwoners van Den Haag, stadsdeel voor stadsdeel, uitgenodigd voor een speciale avond in het museum. In 2017 stonden de avonden in het teken van het feestjaar. "Om het kleurrijke werk van de kunstenaars van De Stijl te begrijpen, hoef je geen speciale kennis te hebben. Het werk spreekt iedereen aan: jong en oud, van welke culturele achtergrond ook," aldus adjunct-directeur Hans Buurman.

Stadsdeelavond Segbroek. Foto: Maurice Haak

Stadsdeelavond Segbroek. Foto: Maurice Haak

Mondriaan voor young professionals

Bijeenkomsten van Bright Minds, de young & midcareer professionals club van het Gemeentemuseum, en het Haagsch College stonden in het teken van Mondriaan. Bright Minds werden getraceerd op een lezing door het hoofd marketing van Tony's Chocolonely dat in 2017 een speciale Mondriaanreep uitbracht; bezoekers van het Haagsch College kregen een lezing door directeur Benno Tempel.

Mondriaan ondernemersavond

Tijdens een geslaagde netwerkbijeenkomst in het kader van de Dag van de ondernemer, in samenwerking met MKB Den Haag, bedankte het Gemeentemuseum alle Haagse ondernemers voor hun enthousiasme en medewerking aan het Mondriaanjaar. Burgermeester Pauline Krikke opende de avond en zette de ondernemers uit de Fahrenheitstraat in het zonnetje voor de meest in het oog springende Mondriaan-aankleding.

Burgemeester Pauline Krikke belooft de ondernemers van de Fahrenheitstraat met een prijs. Foto: Hiske van der Gronden

The left half of the page features a vibrant red background adorned with numerous white, irregular geometric shapes. These shapes, which include rectangles, parallelograms, and thin lines, are scattered across the field, creating a dynamic, abstract pattern reminiscent of Piet Mondrian's De Stijl movement.

Dans, toneel en muziek in het museum

Mondriaan was een groot liefhebber van dans, toneel en muziek. Daarom heeft het Gemeentemuseum het hele jaar door een aantal bijzondere voorstellingen en concerten georganiseerd.

Muziek

Kunst op Zondag

Een keer per maand organiseerde het museum lezingen, rondleidingen en concerten met o.a. pianist Michiel Borstlap en gasten en een ensemble onder leiding van trompettist en vocalist Michael Varekamp in de Tuinzaal. Violist Joseph Puglia stelde een speciaal programma samen met als inspiratie De Stijl.

Jazzconcert tijdens Kunst op Zondag.
Foto: Bara Lockfeer

Concert From Mondriaan to Monk. Foto: Bram Snijders

From Mondriaan to Monk
New European Ensemble, Gonzalo Gimenez en DEFRAME

Dans

Choreografie geïnspireerd op *Mondriaans Compositie VI*
Lonneke van Leth Producties, Residentie Orkest en Codarts.

Lonneke van Leth Producties tijdens de opening van
De Ontdekking van Mondriaan. Foto: Jurriaan Brobbel

Mondriaan in Vogelvlucht door Lonneke van Leth Producties.
Foto: Jurriaan Brobbel

Mondriaan in Vogelvlucht

Een danstournee door *Mondriaan & De Stijl* van Lonneke van Leth Producties.

Thron
Krisztina de Châtel

Dansvoorstelling *Thron*, Foto: Robert Benschop

Mondriaan in vogelvlucht door Lonneke van Leth Producties.
Foto: Juriaan Brobbel

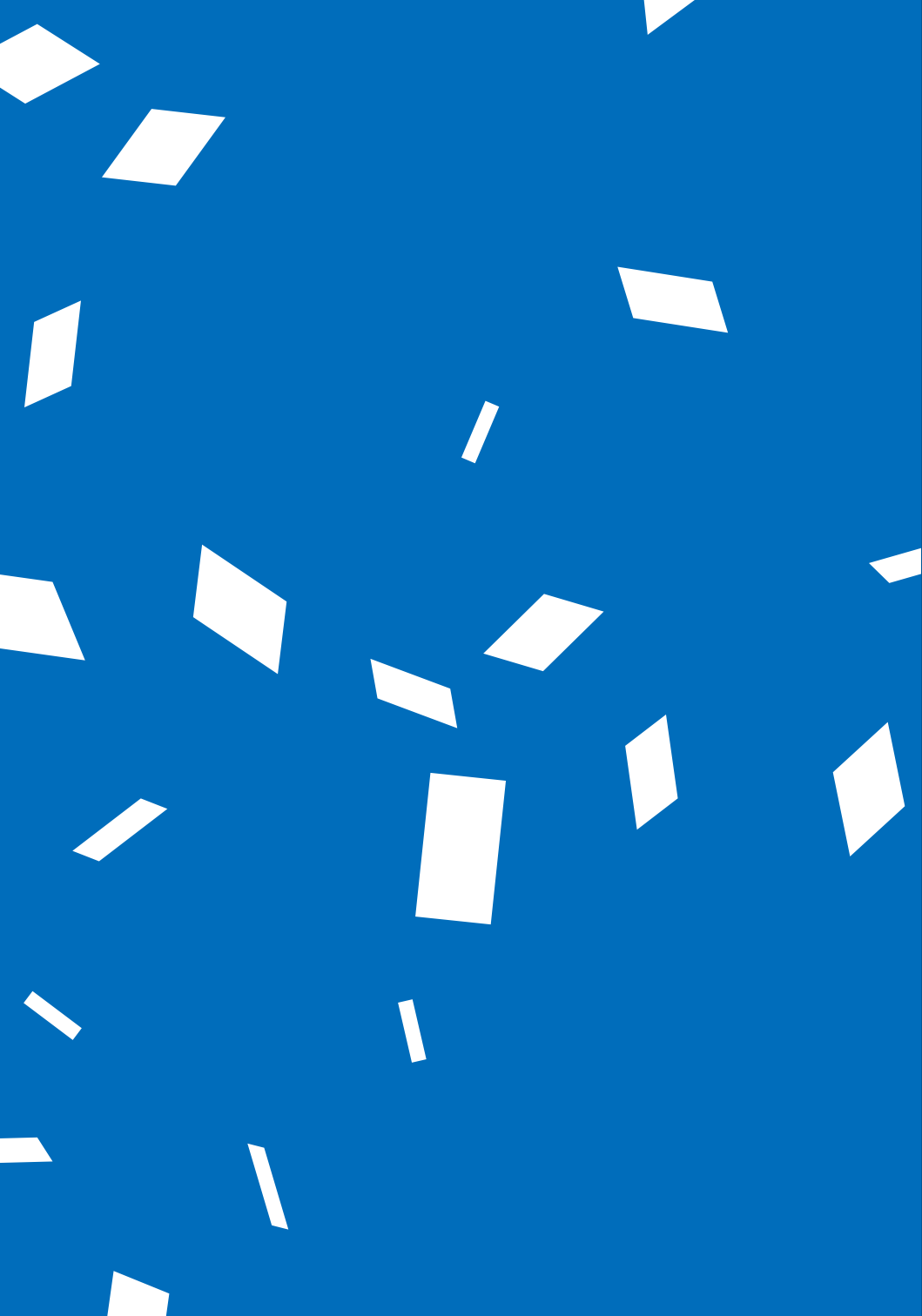

Muziektheater

Voorstelling van de Veenfabriek, o k a p i en studenten van T.I.M.E. in de Tuinzaal.
Foto: Alice de Groot

Drieluik over De Stijl
Veenfabriek, o k a p i en studenten van T.I.M.E

The left half of the page features a solid blue background with numerous white, irregular geometric shapes scattered across it. These shapes include rectangles, parallelograms, and thin lines, all tilted at various angles, creating a dynamic, abstract pattern.

Citydressing

Het feestjaar werd niet alleen binnen de muren van het museum gevierd. De hele stad heeft Mondriaan omarmd. In 2017 kleurden ook de straten, pleinen, etalages en grote architectonische iconen van de stad rood-geel-blauw!

Grote, gezichtsbepalende gebouwen

Mondriaan op de Hofvijver. Foto: Jurriaan Brobbel

Mondriaan en Hampshire Hotel Babylon Den Haag. Foto: Jurriaan Brobbel

Mondriaan en NN Group en Post NL. Foto: Jurriaan Brobbel

Grote bedrijfsgebouwen

Mondriaan en North Sea Gebouw. Foto: Juriaan Brobbel

Mondriaan en BNG Bank. Foto: Juriaan Brobbel

Ondernemers midden- en kleinbedrijf

Mondriaan in de Stevinstraat. Foto: Juriaan Brobbel

Mondriaan in de Nobelstraat. Foto: Juriaan Brobbel

Ondernemers in Den Haag ontwikkelen speciale Mondriaanproducten. Foto: Marita Smit

Tunnelboor voor de nieuw aan te leggen Victory Boogie Woogie-tunnel in Den Haag. Foto: Juriaan Brobbel

Mondriaan en De Stijl-stokken. Foto: ON Socks

De citydressing kwam tot stand in samenwerking met de gemeente Den Haag en naar ontwerp van Studio VollaersZwart.

The left half of the page features a bright yellow background adorned with numerous white, irregular geometric shapes, primarily parallelograms and rectangles, scattered across the space. The right half of the page is a solid, slightly darker yellow.

Campagne- specials

Ter ere van het 100-jarig jubileum van De Stijl ontwikkelde het museum een internationale campagne, waarin het ontdekken van Mondriaan centraal stond.

November 2017 won het museum voor de website Mondriaan.nl en de Mondriaananimatie twee gouden Lovie Awards, de oscars van het Europese web.

HAPPY HOUR
4-7 WEEKENDS BAR
1/2 DOMESTIC DRAFTS
1/2 WELL DRINKS
1/2 HOUSE WINE
ALL DAY SPECIALS
1/2 PILSENER NOVA
1/2 LION'S HEAD
1/2 COWY ISLAND
1/2 MILLER LIGHT
BOTTLES

W 55 ST

ONE WAY

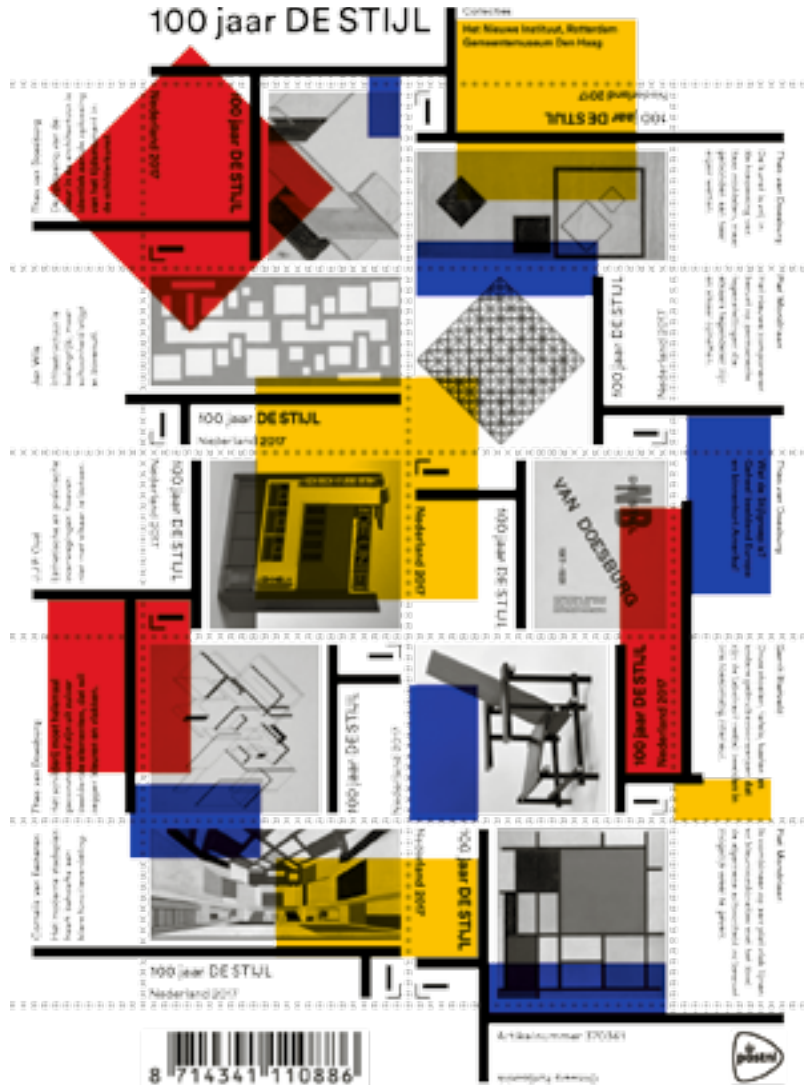
LinkNYC

GEMEENTE
MUSEUM
DEN HAAG

MONDRIANINHAAG.COM

Ontwerp: René Put en Brigitte Gootink van ontwerp bureau PutGootink.

Mondriaananimatie tijdens de Koninklijke Opening Mondriaanjaar.
Foto: Paul Ridderhof

Screenshot animatie De 6 dingen die je moet weten van Mondriaan.

In de media

In 2016 en 2017 hebben media in binnen- en buitenland ontzettend veel aandacht besteed aan het verjaardagsfeest van Mondriaan & De Stijl. Van internationale kranten tot tijdschriften voor architectuur. Van reismagazines tot NOS journaal. Dat resulteerde in een binnen- en buitenlandse mediawaarde van ruim 12 miljoen euro.

de Volkskrant

“[...] een beetje trots mag het Gemeentemuseum wel zijn op zijn Mondriaan, die met deze tentoonstelling wordt neergezet als een heuse verver, een liefhebber van vrouwen en een radicale vernieuwer.”

De Telegraaf

“De tentoonstelling De ontdekking van Mondriaan, [...], werpt een nieuw licht op de beroemde Stijl-kunstenaar.”

De Standaard

“Met driehonderd werken in bezit is het Gemeentemuseum in Den Haag goedgeplaatst om Mondriaans weg naar de abstractie te demonstreren. Dat gebeurt met verve, ze hangen er nu allemaal en onderweg krijgen we ook de nieuwste inzichten mee.”

The New York Times

“The highlight of the De Stijl year is a major retrospective, ‘The Discovery of Mondrian’, at the Gemeentemuseum in The Hague.”

The Washington Post

“The Hague’s Gemeentemuseum, which already holds the world’s largest Mondrian collection, is the focus of a year-long national program.”

The Economist

“This show is a visual pilgrimage.”

The Financial Times

“A vibrant, feel-good exhibition dispels the image of this artist as an icy, hermetic intellectual.”

The Guardian

“Yet this fascinating exhibition subverts its own premise. Far from pivoting on the revolutionary year 1917, it shows that Mondrian’s abstract vision has deeper roots.”

The Sunday Times

“An examination of Mondrian so detailed, I cannot imagine it being improved upon.”

BBC

“It is the first time that every work by the artist in the museum’s collection has been shown simultaneously. And, most likely, it will force anyone who thinks they know Mondrian, as a rational, rigorous painter of crisscrossing black grids embellished with blocks of primary colours, to think again.”

Wallpaper

“A rediscovery of Piet Mondrian’s early works shows the Dutch painter in a new light. Both the works and the personal items on display are unexpected and rewarding”

The Art Newspaper

“The Gemeentemuseum has opened the largest-ever exhibition of Piet Mondrian’s art.”

Simon Schama

“Thrilling day filming Mondrian at The Hague Gemeentemuseum for ‘Civilisations’- the museum one of the most beautiful in the world.”

WDR

“Grösste Mondrian-Schau aller Zeiten in Den Haag.”

Welt

“Den Haag feiert ihn [Mondrian] mit einer Retrospektive. Wir feiern mit.”

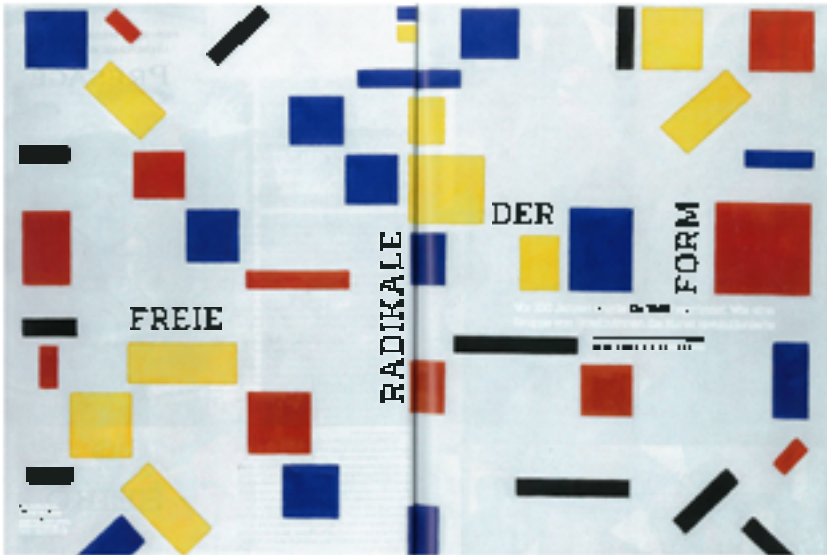
Frankfurter Allgemeiner Zeitung

“Von glühenden Landschaften zu vibrierenden Flächen: Das Gemeentemuseum in Den Haag zeigt auch die Werke Mondrians vor den weltbekannten ‘Kompositionen’.”

Süddeutsche Zeitung

“Die weltgrößte Mondrian-Schau mit 300 Werken des Künstlers lässt sich im Gemeentemuseum in Den Haag besichtigen.”

Special over Mondriaan en De Stijl in Den Haag in ART Kunstmagazin.

Art Das Kunstmagazin De Stijl Special

Le Monde

“Les Pays-Bas célèbrent le centenaire du mouvement artistique De Stijl. A La Haye, sous la houlette du commissaire d'exposition Hans Janssen, le Gemeentemuseum part à 'la découverte de Mondrian', l'un des fondateurs du courant.”

Le Figaro

“Les Diamants de La Haye. La collection Mondrian du Gemeentemuseum.”

El Pais

“En el centenario del grupo artistico De Stijl, Utrecht y La Haya rinden homenaje a sus mas famosos representantes: Mondrian y Rietveld. Un esplendido motivo para visitar estas ciudades holandesas.”

The Independent

“With two major Mondrian exhibitions to celebrate the De Stijl movement's 100th anniversary, The Hague is the ideal spot for an art-filled cultural mini-break this Spring.”

Le Monde – Les 20 destinations à découvrir en 2017

“Oubliez Amsterdam, débordante de touristes, et découvrez La Haye. La ville fera l'événement à partir du 3 juin avec la grande exposition De Stijl, pour le centenaire du mouvement auquel appartenait Piet Mondrian, au Gemeentemuseum.”

Toerisme

Musea hebben een sterke impact op de toeristische aantrekkingskracht van steden. De verjaardag van Mondriaan en zijn tijdgenoten van De Stijl was voor toeristen uit binnen- en buitenland een absolute 'reason to travel' naar Den Haag.

Van de totaal 295.000 bezoekers kwam:

79% uit Nederland
21% uit het buitenland

De buitenlandse bezoekers kwamen voor:

25% uit België
18% uit Duitsland
15% uit Verenigd Koninkrijk
12% uit Frankrijk
7% uit China
5% uit Verenigde Staten
3% uit Italië
2% uit Spanje
13% uit overige landen

Deze 295.000 bezoekers besteedden 61,6 miljoen euro in Den Haag.

Bijzondere initiatieven

'Mondriaan aan Zee'

's Werelds grootste 'Mondriaan' van 350 badhanddoeken op het strand van Scheveningen.

Het Haagse college van burgemeester en wethouders snijdt de Mondriaantaart aan. Foto: Maurice Haak

Happy Birthday Piet Mondriaan

7 maart, Piet is jarig. Den Haag trakteert op een Mondriaantaart voor alle inwoners.

Mondriaan zeilt mee met Volvo Ocean Race

Mondriaanzell Team Brunel.
Foto: Ydwer van der Heide/Team Brunel

De Mondriaan-piano op Den Haag Centraal. Foto: Frans Weisglas

Piano op het station

Partnerships en events

Het 100-jarig verjaardagsfeest van Mondriaan en De Stijl was niet mogelijk geweest zonder de ruimhartige steun van verschillende zakelijke partners en fondsen.

De Ontdekking van Mondriaan

NN Group / Nationale-Nederlanden was gewaardeerd partner van de tentoonstelling *De Ontdekking van Mondriaan*. Het bedrijf deed daarnaast mee aan citydressing en richtte op het eigen hoofdkantoor in Den Haag een kleine Mondriaan & De Stijl tentoonstelling in, o.a. met stukken uit de bedrijfscollectie.

De projecten die het museum met het RKD ontplooiden rond *De Ontdekking van Mondriaan* werden ondersteund door het Mondriaan Fonds en Fonds 21.

Mondriaan en De Stijl-tentoonstelling bij NN Group-Nationale Nederlanden.
Foto: Lisa Kölker

Architectuur & interieur – Het verlangen naar Stijl

Stijl Advocaten, al jaren een van de partners van de vaste tentoonstelling *Mondriaan & De Stijl*, deed in 2017 een extra bijdrage ter ondersteuning van de tentoonstelling *Architectuur & interieur – Het verlangen naar Stijl*. Ook de Van Eesteren-Fluck & Van Lohuizen Stichting droeg bij.

Doeboek Mondriaan

De verspreiding van het Doeboek Mondriaan onder Haagse basisschoolleerlingen werd mede mogelijk gemaakt door Stichting De Versterking, Ammerlaan Belastingadviseurs en Nuijten Accountants, de Gravin van Bylandt Stichting.

BankGiro Loterij

De BankGiro Loterij, partner van het Gemeentemuseum, ontwikkelde een prijs in Mondriaan-stijl die werd uitgereikt aan zo'n 25.000 winnaars.

Ontvangsten en zakelijke evenementen

Ook veel ontvangsten die in het Gemeentemuseum georganiseerd werden stonden in het teken van Mondriaan. Rabobank, vaste partner van het Gemeentemuseum, liet zich bij verschillende evenementen inspireren door Mondriaan, net als verschillende ministeries, de Gemeente Den Haag en veel toonaangevende bedrijven. De Mondriaan Business Club, de bedrijvenclub van het Gemeentemuseum, hield een prachtig themadiner. Premier Rutte nam zijn collega's uit België en Luxemburg mee naar de *Victory Boogie Woogie* tijdens een diner in het museum in het kader van de Benelux top. Minister Wiebes liet zich ook inspireren door Mondriaan tijdens een topbijeenkomst van het Ministerie van Economische Zaken.

Mondriaan Business Club Jaardiner in de Tuinzaal. Foto: Maurice Haak

Mondriaandiner verzorgd door ROC Mondriaan-studenten.
Foto: Juriaan Brobbel

Publieksreactie

Beste heer/ mevrouw,

In mijn groep 1-2d op Basisschool O3 (Jan van Nassauschool) in de Rivierenbuurt te Den Haag werk ik met de klas ieder jaar rondom het thema kunst. Ook dit jaar niet anders. Wel is anders dat dit jaar dat meer dan ooit het thema kunst bij de kinderen leeft. Vorige week zijn we begonnen en heb ik Piet Mondriaan geïntroduceerd. De primaire kleuren en vormen die hij in zijn bekendste schilderijen gebruikt zijn voor de kinderen enorm herkenbaar en levend. Samen hebben we geluisterd naar de boogie woogie ter inspiratie en hebben we zelf geprobeerd met De Stijl en in het bijzonder Mondriaan als inspiratie te werken. Na een goede introductie zijn de kinderen zelf aan de slag gegaan met papier, lijm, wasco, kleurpotloden, verf, maar ook met lego, duplo, de zeshoeken en locon bedachten de kinderen kunstwerken waar Mondriaan trots op zou zijn.

Het mooiste was dat, enkele dagen verder in het thema, de kinderen op school kwamen met de mededeling zelfs in de stad op grote gebouwen schilderijen van Mondriaan te hebben gespot. Mijn geluk kan niet op en ik ben dan ook zeer trots dat de kleuters (want dit speelt zich ook af in de andere 5 kleutergroepen die onze 'buurtschool' telt) van onze school op de hoogte en vooral ook enthousiast zijn over kunstenaars, het museum en inspiratie halen uit de oude meesters die, ook nu weer, zeer actueel en nog levend blijken te zijn! Ook Van Gogh en de andere Hollandse meesters als Corneille en Karel Appel passeren de revue.

Kortom, wij vieren 100 jaar Mondriaan én de beeldende kunst graag met jullie mee en door deze mail hopen we dat u zich gesteund voelt en vooral een lach op het gezicht krijgt, opdat creativiteit en schoonheid nooit verloren gaan!

Kunst verveelt nooit en spreekt altijd tot IEDERS verbeelding! Hoe oud je ook bent, wat je achtergrond ook is, als je het maar aangeboden krijgt en weet wat de wereld allemaal te bieden heeft!

Opdat er (wie weet) in onze klas zich een toekomstige Meester in de Kunsten bevindt, teken ik,

Met vriendelijke en kunstzinnige groet,

Stephanie Klasema

Mondriaan tot Dutch Design. 100 jaar De Stijl

Den Haag

Leiden

Amersfoort

Utrecht

Harderwijk

Otterlo/Ede

Arnhem

Winterswijk

's-Hertogenbosch

Oisterwijk

Breda

Tilburg

Helmond

Eindhoven

Bergeijk

Leeuwarden

Drachten

Eelde

Bedankt!

Gemeentemuseum Den Haag dankt zijn begunstigers

al zijn bruikleengevers

zijn collega-musea en deelnemers Mondriaan tot Dutch Design

Museum Dr8888, Keramiekmuseum Princessehof, Rijksluchtvaartschool Eelde, Villa Mondriaan, Museum Arnhem, Het Kröller-Müller Museum, Rietveld Paviljoen Amersfoort, Mondriaanhuis, Centraal Museum Utrecht, Rietveld Schröderhuis, Museum De Lakenhal, Textielmuseum Tilburg, Van Abbemuseum Eindhoven, De Ploeg Bergeijk, Kunsthal Kade, CODA Museum Apeldoorn, Stadsmuseum Harderwijk, Slot Zuylen, Dutch Design Foundation, De Pont museum, Museum Helmond, Sundaymorning@ekwc (Europees Keramisch Werkcentrum), Atelier Piet Hein Eek, Cor Unum Ceramics, De Kazerne, Graphic Matters, Het Noordbrabants Museum, Brabants Kenniscentrum Kunst en Cultuur, STRP Biënnale, Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch, Philipsmuseum en Social Label.

**mondriaan to
dutch design**

zijn culturele en educatiepartners

RKD-Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, Het Nieuwe Instituut, ROC Mondriaan, Staatsbosbeheer en de andere culturele partners die binnen het thema Mondriaan en De Stijl hebben geprogrammeerd. Ook bedanken wij de Nederlandse ambassades in Berlijn, Londen en New York.

de citydressing deelnemers

Bilderberg Europa Hotel Scheveningen, BNG Bank, Gebouw Haagsche Poort, Deloitte, Dudok Den Haag, De Haagsche Zwaan (Savills), Hampshire Hotel, Babylon Den Haag, NN Group, NIBC Bank, Pathé Spuimarkt, PostNL, Provincie Zuid-Holland, Gemeente Den Haag (projectorganisatie Rotterdamsebaan), en de Haagse Arc.

Alle 800 deelnemers uit het Midden- en Kleinbedrijf en vele particulieren (of bewoners van Den Haag) die zich zichtbaar lieten inspireren door Mondriaan.

zijn toeristische en marketingpartners

En vooral de 295.000 bezoekers die ons prachtige programma in 2017 hebben bezocht.

Projectteam 'Gemeentemuseum Den Haag viert 100 jaar Mondriaan en De Stijl':

Benno Tempel
Directeur

Anne de Haij (projectleider), Hans Buurman, Gijs Meijer, Lisa Kolker
Projectteam

Hans Janssen, Jet van Overeem, Eveline Holsappel, Madelief Hohé, Jan de Bruin
Conservatoren tentoonstellingen

Lieke Wijnia
Onderzoek en contentcreatie

Ruth Hoppe, Leonoor Speldekamp, Madeleine Bisschoff, Lidwien Speleers
Restauratoren Mondriaan-restauratieproject

Studio VollaersZwart
Citydressing

Matthijs de Groot
Kwartiermaker Mondriaanjaar

En alle andere medewerkers die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van het feestjaar 'Gemeentemuseum viert 100 jaar Mondriaan en De Stijl'.

Voor deze publicatie is geprobeerd alle rechthebbenden van de foto's te achterhalen. Mocht u desondanks foto's tegenkomen waarvan u rechthebbende bent en hebt u voor het tonen geen toestemming gegeven, neemt u dan contact op via pr@gemeentemuseum.nl.

Bijschriften van de grote afbeeldingen

pag. 4,5 Koninklijke Opening Mondriaanjaar. Foto: Robin Utrecht

pag. 10,11 Bezoeker in De Ontdekking van Mondriaan. Foto: Maurice Haak

pag. 18,19 Kopie jongenskamer Villa Arendhoeve van de familie Bruynzeel, 1920. Gemeentemuseum Den Haag. Foto: Gerrit Schreurs

pag. 24,25 Restaurator Ruth Hoppe in het restauratieatelier. Foto: Juriaan Brobbel

pag. 32,33 Pierre Wind overhandigt het eerste Doeboek Mondriaan. Foto: Maurice Haak

pag. 42,43 ROC Mondriaan-studenten voor *Victory Boogie Woogie*. Foto: Maurice Haak

pag. 46,47 Bezoekers van de Stadsdeelavond Scheveningen voor *De Storm* van Bart van der Leek. Foto: Maurice Haak

pag. 54,55 *Mondriaan in vogelvucht* door Lonneke van Leth. Foto: Juriaan Brobbel

pag. 58,59 Choreografie geïnspireerd op *Mondriaans Compositie VI* door Lonneke van Leth Producties, Residentie Orkest en Codarts. Foto: Juriaan Brobbel

pag. 62, 63 Mondriaan en het Europa Hotel Bilderberg Scheveningen. Foto: Juriaan Brobbel

pag. 68,69 Mondriaan op het stadhuis. Ontwerp Studio VollaersZwart. Foto: Maurice Haak

pag. 72,73 Mural van Daan Botlek in de Binck. Foto: Juriaan Brobbel

pag. 76,79 Bezoekers stadhuis in de Mondriaan-photobooth. Foto: Maurice Haak

pag. 82,83 Mondriaancampagne in New York

pag. 86, 89 Fotografen tijdens de Koninklijke Opening van het Mondriaanjaar. Foto: Paul Ridderhof

pag. 94,97 Mondriaan aan Zee. Foto: Arjen de Jager

pag. 100, 103 Minister-president Mark Rutte ontvangt zijn collega-premiers uit België en Luxemburg in het kader van de Beneluxtop bij de *Victory Boogie Woogie*. Foto: ANP

pag. 106,109 Bezoekers van de Stadsdeelavond Segbroek voor *Victory Boogie Woogie*. Foto: Maurice Haak

Ontwerp:
Samenstelling en tekst:
Beeldredactie:
Eindredactie:

Studio van Onna
Anne de Haij
Angelique Mans
Aafke van Hoof

